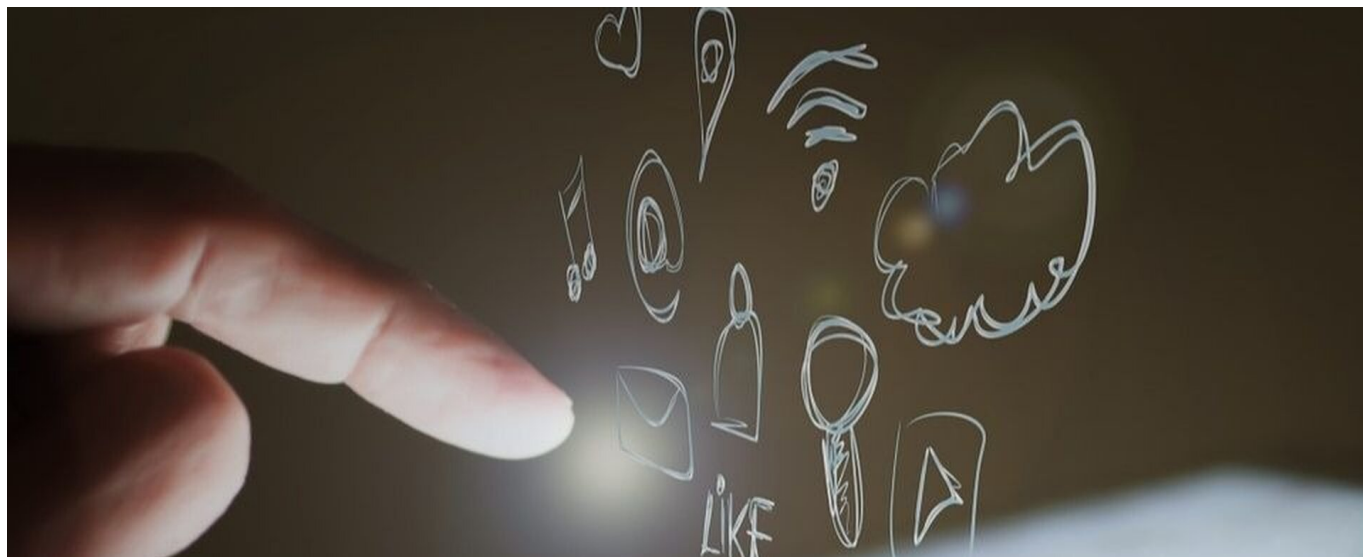

Świat dorosłych w wierszu Marcina Świetlickiego *Bacność!*

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Mapa myśli](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Marcin Świetlicki, *Wstęp*, [w:] tegoż, *Wiersze*, Kraków 2011, s. 5.
- Źródło: Tadeusz Pióro, *Wiersze Marcina Świetlickiego*. Cytat za: Culture.pl.
- Źródło: Marcin Świetlicki, *Bacność!*, [w:] tegoż, *Wiersze*, Kraków 2011, s. 279.
- Źródło: Marcin Świetlicki, *McDonald's*, [w:] tegoż, *Wiersze*, Kraków 2011, s. 155.
- Źródło: Piotr Śliwiński, *Przypisy do Świetlickiego*, [w:] tegoż, *Świat na brudno. Szkice o poezji i krytyce*, Warszawa 2007, s. 234.
- Źródło: Katarzyna Niesporek, *„Ja” Świetlickiego*, Katowice 2014, s. 59.

Świat dorosłych w wierszu Marcina Świetlickiego *Baczność!*

Touch screen

Źródło: Pixabay, domena publiczna.

((Marcin Świetlicki

Baczność!

Kiedy patrzę w twoje
oczy – to się jak akwizytor czuję, mały,
przeigrany, próbujący kupę śmiecia sprzedać

nikomu. Jeśli jesteś – przyślij mejla. To jest
najgorsza rola – akwizytor, który
wciska śmieci nikomu. Jeżeli istniejesz –
to przyślij esemesa. Mogę być ci wierny.
Nic mi nie pozostało. Bo skończyło się.
Kulę i bolę się.

Źródło: Marcin Świetlicki, *Baczność!*, [w:] tegoż, *Wiersze*, Kraków 2011, s. 279.

– pisze Marcin Świetlicki. Postawiony na baczność człowiek może odgrywać narzucane mu role społeczne – być sprzedawcą i konsumentem ciągle nowych dóbr, ale nie spowoduje to,

że stanie się lepszy i szczęśliwszy. Na tym polega paradoks społeczeństwa konsumpcyjnego, które poeta opisuje w wierszu *Baczość!*.

Twoje cele

- Wskażesz środki stylistyczne oraz określisz ich funkcje w wierszu Marcina Świetlickiego *Baczość!*.
- Wyjaśnisz, w jaki sposób w wierszu przejawia się ironia.
- Wskażesz szanse i zagrożenia wynikające z rozwoju komunikacji internetowej.

Przeczytaj

Połączone centrum handlowe w Antwerpii w Belgii

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

„Baczność! – mówi Pani”

W Polsce po 1989 roku nastąpiło wiele przemian społecznych i kulturalnych, które wynikały ze zmiany ustrojowej, spowodowanej upadkiem komunizmu. Polska musiała zmierzyć się z przepaścią gospodarczą, która dzieliła ją od lepiej rozwiniętych krajów zachodnioeuropejskich. Stopniowa poprawa sytuacji ekonomicznej szła w parze z demokratyzacją społeczeństwa. Przestała obowiązywać cenzura, wprowadzono gospodarkę wolnorynkową, a Polacy mogli swobodnie wyjeżdżać na Zachód, który od lat 90. XX wieku zaczął przechodzić tzw. rewolucję informatyczną. Stopniowe upowszechnienie komputerów oraz internetu miało niebagatelny wpływ na powstanie społeczeństwa [konsumpcyjnego](#). Ludzie zaczęli mieć nieograniczony dostęp do wiedzy i mogli swobodnie komunikować się, ale – paradoksalnie – wpłynęło to na osłabienie więzi między nimi. W wielu aspektach ich życie zostało podporządkowane chęci posiadania i pomnażania dóbr osobistych. Na wspomniane procesy w naturalny sposób zaczęła reagować literatura. Zjawiska społeczne i kulturalne we wczesnej fazie kapitalizmu opisywano między innymi na łamach czasopisma „[bruLion](#)”, z którym byli związani tacy poeci, jak: Marcin Świetlicki, Marcin Baran, Krzysztof Koehler, Marcin Sendecki, Jacek Podsiadło i inni. Konsekwencje rozwoju ekonomicznego i wpływ kultury masowej na [unifikację](#) życia przedstawił między innymi Marcin Świetlicki w wierszu *Baczność!* (tomik *Czynny do odwołania*, 2001). Opisuje w nim współczesność w następujący sposób:

((Piotr Śliwiński

Przypisy do Świetlickiego

Współczesność jest dramatem, tym bardziej, że swojego dramatu nie chce zobaczyć. Jest w jakiś dziwny sposób pusta, mimo że przejęta różnymi rytuałami, instytucjami życia społecznego, nakazami, zakazami, poprawnością myślową i polityczną, użytecznymi kłamstwami. A Świetlicki-moralista stara się wyłamać palce tych różnych niewidzialnych rąk, które chcą coś zrobić za nas, a przede wszystkim za nas myśleć; stawiają na baczość, celebrują, ale i zamieniają w tobół.

Źródło: Piotr Śliwiński, *Przypisy do Świetlickiego*, [w:] tegoż, *Świat na brudno. Szkice o poezji i krytyce*, Warszawa 2007, s. 234.

Marcin Świetlicki

Marcin Świetlicki urodził się w 1961 roku w Lublinie. Poeta, powieściopisarz i dziennikarz, a także wokalista alternatywnego zespołu Świetliki, z którym wykonuje melorecytacje własnych wierszy. Mieszka w Krakowie. Jest laureatem wielu nagród literackich. Uznaje się go za przedstawiciela pokolenia „bruLionu”. Publikował również po zakończeniu działalności czasopisma – do 2019 roku wydał już ponad 20 tomików poezji, między innymi: *Zimne kraje*, *Pieśni profana*, *Czynny do odwołania*, *Nieczynny*, *Drobna zmiana*. Tadeusz Pióro tak charakteryzuje tom *Czynny do odwołania*, z którego pochodzi wiersz *Baczość!*:

((Tadeusz Pióro

Wiersze Marcina Świetlickiego

Wiersze Marcina Świetlickiego (ur. 1961) są formalnie oszczędne, wręcz „biedne”, a efekt liryczny osiąga skromnymi środkami, często jedną, pomyslową choć na pozór zupełnie zwyczajną frazą.

Emocjonalne napięcie powstaje dzięki zderzeniu powtarzających się sytuacji – towarzyskich, rodzinnych, erotycznych – ze świadomością ich bardzo doraźnego znaczenia wobec coraz głośniejsz dopominającej się o swoje – śmierci. **Patos** tego rodzaju **konstatacji** jest tym większy, że ich podmiot czuje się powołany, bądź w inny sposób zmuszony, do doświadczania raz po raz tych samych cierpień i wzruszeń, aby następnie przedstawić je światu, tym samym spełniając tego świata absurda i destrukcyjne oczekiwania.

Źródło: Tadeusz Pióro, *Wiersze Marcina Świetlickiego*. Cytat za: Culture.pl.

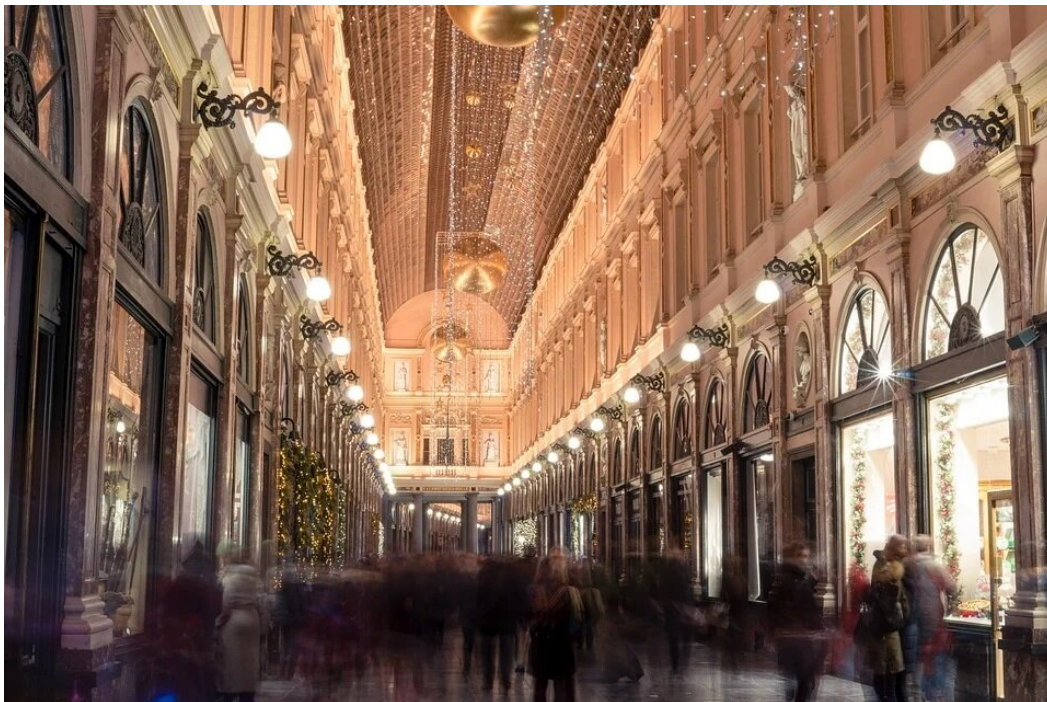

Według amerykańskiego psychologa Paula Ekmana ludzie za pomocą mimiki, niezależnie od kręgu kulturowego, mogą przekazywać podstawowe emocje: radość, gniew, wstręt, strach, smutek, zaskoczenie i pogardę. Większość z nich wiąże się z niepokojami egzystencjalnymi współczesnego człowieka.

Gert Germeraad, *Portret mężczyzny*, 2004–2006

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Świetlicki stworzył własną poetykę, którą wyróżnia się między innymi potocznością służącą opisowi codzienności człowieka funkcjonującego w blokowiskach, piwnicach, na strychach, w barach. Wśród tematów podejmowanych przez Świetlickiego dominuje nie tylko kultura popularna, ale także bunt przeciwko ograniczeniom indywidualności człowieka. Jego poezja jest pełna lęku i poczucia absurdu, ale wyraża przez to niepokoje egzystencjalne współczesnego człowieka. Stawia również pytanie o kondycję poety, który staje się akwizytorem usiłującym sprzedać swoją twórczość, ale ma poczucie, że „wciska śmieci nikomu”. „Poeta, naśladowca pokolenia *beat generation* lat sześćdziesiątych ubiegłego stulecia, pryncypialnie, by nie rzec teatralnie, opowiada się przeciw wszelkim instytucjom; drwi z komercjalizacji kultury wysokiej, makdonaldyzacji życia społecznego” (Zbigniew Trzaskowski, „Ostry w rozpoznaniu i gorzki od tęsknoty. Marcina Świetlickiego poetyckie odczytanie polskiej rzeczywistości po 1989 roku”, [w:] *Středoevropský areál ve vnitřních souvislostech*, Brno 2010, s. 226).

Współczesne galerie handlowe stały się miejscem spędzania wolnego czasu i zaspokajania niemal wszystkich potrzeb człowieka.

Galeria Royales Saint-Hubert w Brukseli (Belgia)

Źródło: Pixabay, domena publiczna.

((Katarzyna Niesporek

„Ja” Świetlickiego

Marcin Świetlicki chce być autentyczny w swojej poezji, uratować prawdę przysłanianą przez postępującą ciemność, wydobyć na światło dzienne kłamstwa, które zdominowały jego czasy. Jest świadkiem współczesności, próbującym demaskować rzeczywistość przez poezję.

Źródło: Katarzyna Niesporek, *„Ja” Świetlickiego*, Katowice 2014, s. 59.

((Marcin Świetlicki

Wstęp

Poezję robi się przeciw. Przeciw instytucji, jakkolwiek by się nie nazywała. Przeciw każdej władzy. Przeciw niesprawiedliwości. Przeciw głupocie. Przeciw złym ludziom.

Marcin Świetlicki

Źródło: domena publiczna.

Poezja jest ryzykiem. Poezja jest odwagą. Poezja jest niebezpieczna. Wszystko inne to łatwo przetłumaczalne na wiele języków świata bajdurzenie. I tyle.

Źródło: Marcin Świetlicki, *Wstęp*, [w:] tegoż, *Wiersze*, Kraków 2011, s. 5.

Słownik

„bruLion”

nazwa czasopisma literackiego i kulturalnego, które ukazywało się w latach 1987–1999, jego redaktorem naczelnym był Robert Tekieli

globalizacja

(ang. *globalization*; łac. *globus* – kula, bryła) – proces zwiększania się podobieństw między różnymi krajami świata na skutek dostępu do informacji oraz postępu technicznego ułatwiającego transport towarów, przepływ ludzi i kapitału

ironia

(gr. *eironeía* – przestawianie, pozorowanie) – drwina, złośliwość lub szyderstwo ukryte w wypowiedzi pozornie aprobującej, nadanie wypowiedzi odwrotnego sensu w stosunku do tego, co wynika ze znaczenia użytych słów, na przykład w celu ośmieszenia poglądów czy cech rozmówcy lub pokazania dystansu wobec osób czy zjawisk; wypowiedź zawierająca ironię najczęściej jest krytyką lub naganą, która przyjmuje formę pozornej pochwały; ironia jest narzędziem literackim, w którym wybrane słowa są celowo używane do wskazania znaczenia innego niż dosłowne, można wyróżnić ironię słowną i sytuacyjną

konstatacja

(fr. *constatation*) – stwierdzenie jakiegoś faktu

konsumpcjonizm

(łac. *consumptio* – zużycie, zniszczenie) – postawa życiowa polegająca na konsumowaniu dóbr materialnych, które jest niewspółmierne do realnych potrzeb

patos

(gr. *páthos* – namiętność, wzruszenie) – poważny, podniosły ton lub styl mówienia albo pisania podkreślający wzniosłość tematu i wielkość bohaterów

unifikacja

(łac. *unifico* – zespalam, jednoczę) – ujednolicenie, sprowadzenie do jednej postaci lub normy

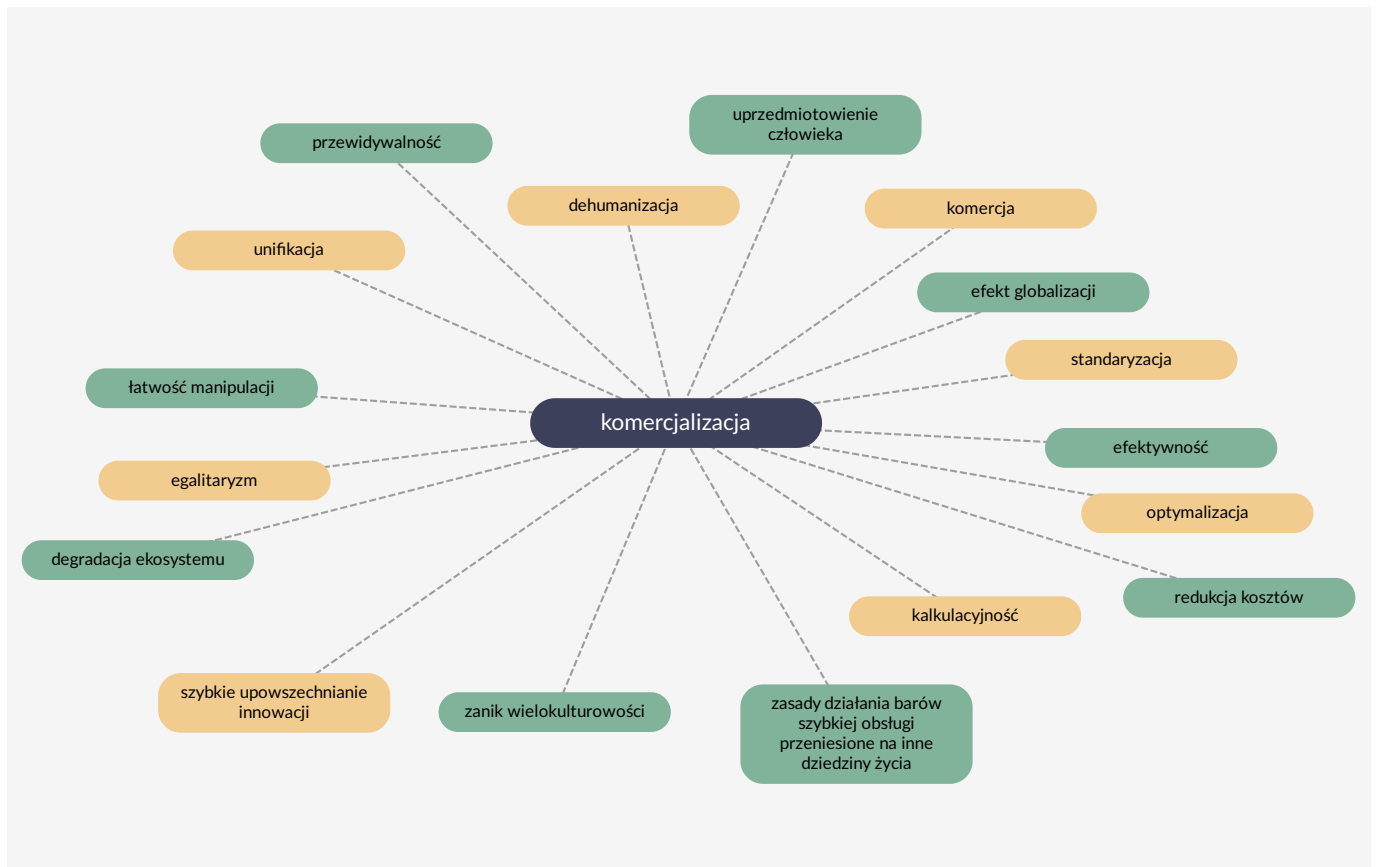
Mapa myśli

Polecenie 1

Przeanalizuj mapę myśli na temat zjawiska komercjalizacji życia społecznego. Uzupełnij ją własnymi spostrzeżeniami oraz cytatami z wiersza Marcina Świetlickiego *Baczość!*.

Polecenie 2

Zastanów się, czy dostrzegasz jakieś zalety komercjalizacji w życiu społecznym. Swoją odpowiedź zanotuj w kilku zdaniach i uzasadnij.

Słownik

egalitaryzm

(fr. *égalitaire* – dążący do zrównania) – koncepcja społeczno-polityczna głosząca, że podstawą sprawiedliwego ustroju społecznego winna być zasada równości obywateli

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

” Marcin Świetlicki

Baczność!

Skończyło się dzieciństwo. Baczność! – mówi Pani.
Skończyło się! – od teraz będziemy chadzali
czwórkami. Lub parami. Już się nie schowamy.
Już będziemy zmuszeni głosować. I tańczyć
wszystkie przedziwne narodowe tańce.
Będziemy jednym ogromnym różańcem.

Skończyło się dzieciństwo. Baczność! – mówi Pani.
Wszyscy wejdziemy przez Europę do
supermarketu-katedry, tam Prezydent czeka
oraz czeka tam na nas przemiła Autorka
naszego podręcznika. Wszyscy zaśpiewamy
piosenkę napisaną przez to cudne Państwo.

Skończyło się dzieciństwo. Baczność! – mówi Pani.
Napišemy felieton do kolorowego
pisemka. To doprawdy jest
zajęcie dla prawdziwych mężczyzn. I poprowadzimy
telewizyjny program kulturalny.
Mieliliśmy tonąć, jednak utrzymamy

się na powierzchni. I skończyło się
dzieciństwo. Baczność! Już skończyło się.

Więc wywalczmy sobie dostęp
do ciepłych zagranicznych mórz i internetu.
Stworzymy jedną supersprawną zgodną
sieć komórkową. Baczość! Lepsze papierosy,

lepszy alkohol. Wciąż lepsze i lepsze
podpaski i pampersy, samochody, proszki.
Na zajęciach rytmiki zapoznamy się
z muzyką techno. Kiedy patrzę w twoje
oczy – to się jak akwizytor czuję, mały,
przeegrany, próbujący kupę śmiecia sprzedać

nikomu. Jeśli jesteś – przyślij mejla. To jest
najgorsza rola – akwizytor, który
wciska śmieci nikomu. Jeżeli istniejesz –
to przyślij esemesa. Mogę być ci wierny.
Nic mi nie pozostało. Bo skończyło się.
Kulę i bolę się.

Źródło: Marcin Świetlicki, *Baczość!*, [w:] tegoż, *Wiersze*, Kraków 2011, s. 279.

Ćwiczenie 1

Wiersz *Baczość!* Marcina Świetlickiego jest przykładem liryki:

☐ inwokacyjnej

☐ bezpośredniej

☐ podmiotu zbiorowego

☐ pośredniej

Ćwiczenie 2

Określ sytuację liryczną wiersza *Bacność!* Marcina Świetlickiego. W tym celu uzupełnij tabelę.

Kto mówi?	
Do kogo mówi?	
O czym mówi?	
W jaki sposób mówi?	

Ćwiczenie 3

Wypisz przykłady oraz określ funkcję środków stylistycznych zastosowanych w wierszu Marcina Świetlickiego *Bacność!*.

Środek stylistyczny	Przykład	Funkcja w wierszu
anafora		
epitet		
przerzutnia		
wykrzyknienie		

Ćwiczenie 4

Wskaż postawę, którą przyjmuje podmiot liryczny w wierszu *Baczność!*

☐ buntownik

☐ kontestator

☐ outsider

☐ oportunistą

☐ nonkonformista

☐ moralista

Ćwiczenie 5

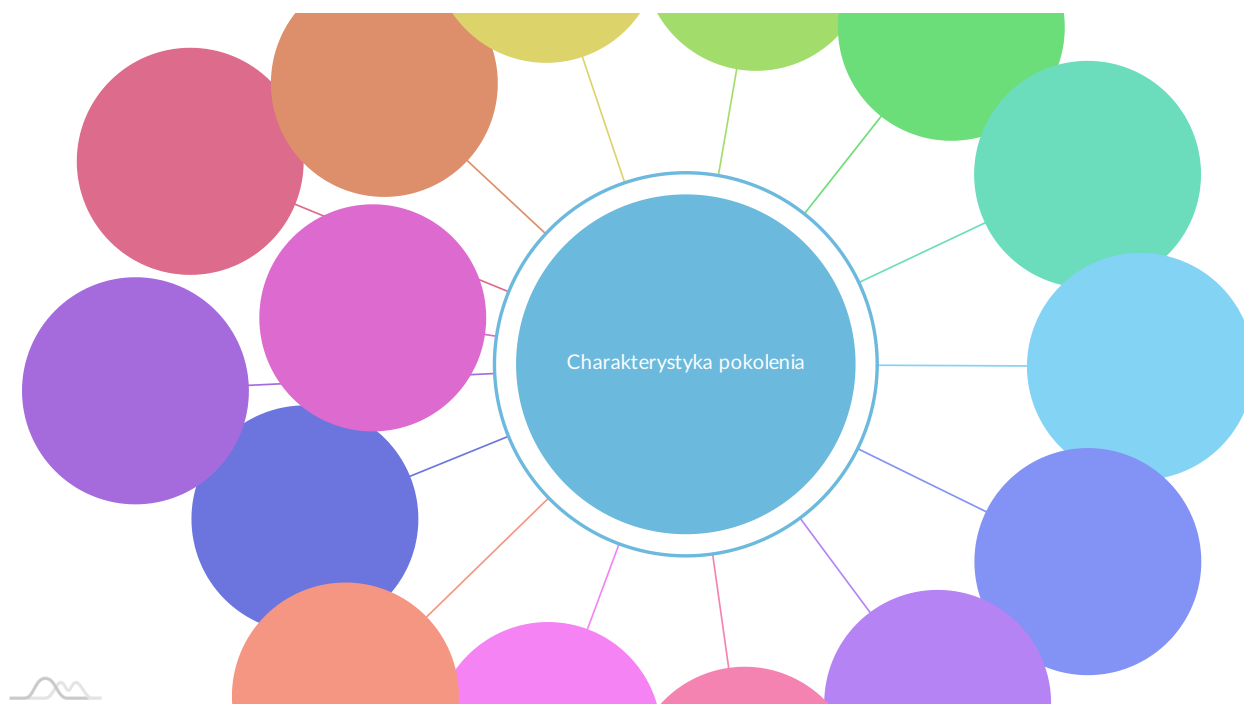

Wyjaśnij, jakie znaczenie ma tytuł wiersza Marcina Świtelickiego – *Baczność!*.

Ćwiczenie 6

Jak Marcin Świetlicki charakteryzuje pokolenie wchodzące w dorosłość? Do mapy myśli wpisz odpowiednie cytaty i ich interpretacje, możesz dodać przymiotniki lub rzeczowniki określające cechy pokolenia.

Ćwiczenie 7

Wypisz z trzeciej strofy wiersza Marcina Świetlickiego *Bacność!* trzy zdania o zabarwieniu ironicznym, a następnie wyjaśnij ich znaczenie.

Zdanie	Znaczenie ironii

Ćwiczenie 8

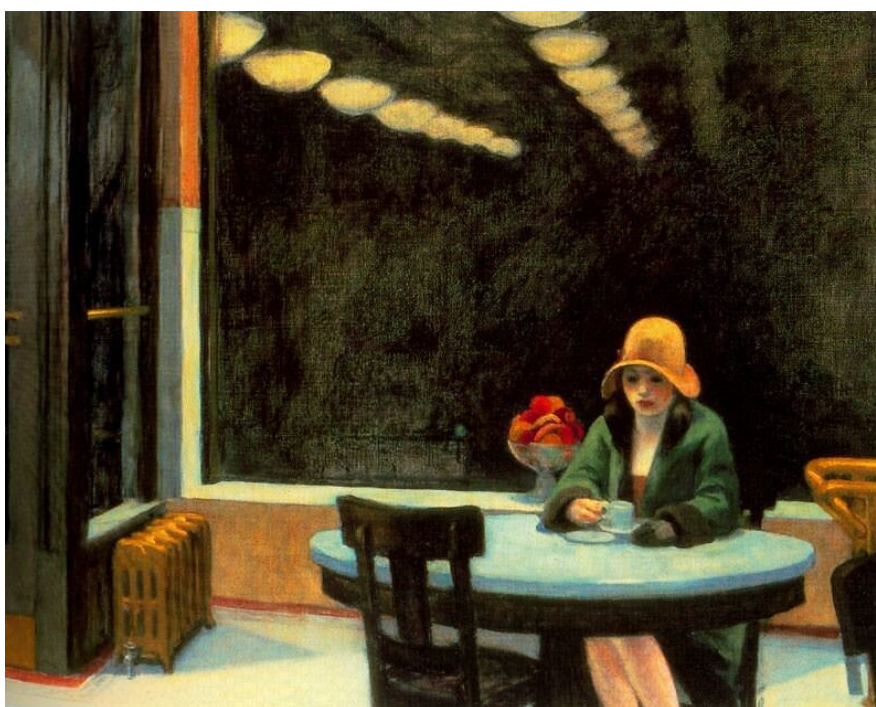

Wybierz obraz amerykańskiego malarza Edwarda Hoppera (1882–1967), który twoim zdaniem najbardziej koresponduje z utworem *Bacność!*. Uzasadnij swój wybór, cytując fragmenty z dwóch ostatnich strof wiersza.

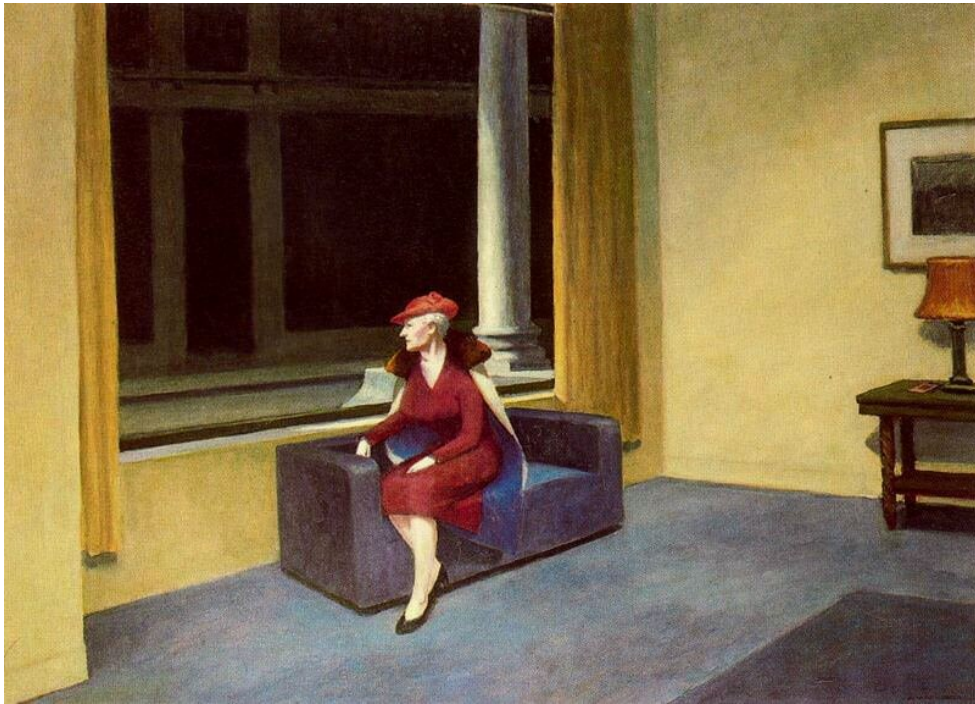
Edward Hopper, *Pokój w Nowym Jorku*, 1932

Źródło: domena publiczna.

Edward Hopper, *Automat*, 1927

Źródło: domena publiczna.

Edward Hopper, *Okno w hotelu*, 1955

Źródło: domena publiczna.

Ćwiczenie 9

W kontekście wiersza Marcina Świetlickiego *Bacność!* dokonaj analizy swot komunikacji internetowej. Uwzględnij media społecznościowe, sms oraz inne popularne komunikatory.

Mocne strony	Słabe strony
Szanse	Zagrożenia

Ćwiczenie 10

Na czym polegają lęki egzystencjalne człowieka tworzącego współczesną kulturę konsumpcyjną? Sformułuj odpowiedź, w której uzasadnisz swoje stanowisko i odwołasz się do wiersza Marcina Świetlickiego *Baczność!*

Praca domowa

Przesłanie wiersza *Baczność!* zapisz w formie:

- SMS-a
- informacji na Twitterze
- posta na Facebooku
- posta na Instagramie (dodaj do niego odpowiednie zdjęcie)

Dla nauczyciela

Autor: Marta Kulikowska

Przedmiot: Język polski

Temat: Świat dorosłych w wierszu Marcina Świetlickiego *Baczność!*

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Kształtowanie dojrzałości intelektualnej, emocjonalnej i moralnej uczniów.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;

5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;

6) rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter;

9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi; poddaje ją refleksji;

10) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;

14) przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;

15) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny;

16) rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne i narodowe; określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;

2) analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;

6) odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki;

II. Kształcenie językowe.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

7) rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

1) formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;

2) buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej,

z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki;

4) zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;

6) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, referat, szkic interpretacyjny, szkic krytyczny, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;

IV. Samokształcenie.

1. rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska;

2. porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;

6. wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedzi;

10. gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych;

Lektura obowiązkowa

37) wybrane wiersze następujących poetów: Stanisław Baliński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego, Kazimierz Wierzyński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego, Czesław Miłosz, w tym wybrane wiersze z tomu Ocalenie oraz Traktat moralny (fragmenty), Tadeusz Różewicz, Miron Białoszewski, Jarosław Marek Rymkiewicz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, w tym wybrane wiersze z tomów Pan Cogito oraz Raport z oblężonego miasta, Halina Poświatowska, Stanisław Barańczak, Marcin Świetlicki, Jan Polkowski, Wojciech Wencel;

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;

- kompetencje w zakresie wielojęzyczności.

Cele operacyjne. Uczeń:

- nazywa środki stylistyczne oraz określa ich funkcje w wierszu Marcina Świetlickiego *Baczość!*,
- wyjaśnia, w jaki sposób w wierszu przejawia się ironia,
- interpretuje wiersz Marcina Świetlickiego *Baczość!*,
- wskazuje szanse i zagrożenia wynikające z rozwoju komunikacji internetowej.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- odwrócona klasa;
- ćwiczeń przedmiotowych;
- z użyciem komputera;
- dyskusja.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. **Przygotowanie do zajęć.** Nauczyciel loguje się na platformie i udostępnia uczniom e-materiał: „Świat dorosłych w wierszu Marcina Świetlickiego *Baczość!* „. Uczniowie powinni się zapoznać z utworem poetyckim zawartym w lekcji: *Baczość!* Marcina Świetlickiego. Przygotowują się do omówienia tekstu, szukając informacji na temat kontekstu biograficznego i/lub historycznoliterackiego. Wybrane osoby mogą zebrać potrzebne wiadomości do wstępnego rozpoznania tekstu. Będą pełniły rolę ekspertów.

2. **Recytacja.** Chętna lub wybrana osoba przygotowuje głośne czytanie utworu poetyckiego *Baczość!*, z elementami aktorskiej interpretacji.

Faza wprowadzająca:

1. Nauczyciel wyświetla na tablicy temat lekcji oraz cele zajęć, omawiając lub ustalając razem z uczniami kryteria sukcesu.
2. Podanie celu i tematu zajęć.

Faza realizacyjna:

1. Wybrany uczeń odczytuje wiersz Marcina Świetlickiego *Baczość!*. Nauczyciel pyta słuchaczy o ich pierwsze wrażenia. Następnie uczniowie ustalają wspólnie, jaka jest sytuacja liryczna w wierszu. Mogą im w tym pomóc pytania zawarte w ćw. 2 w sekcji „Sprawdź się”.
2. Później uczestnicy zajęć, pracując w parach, przechodzą do wykonania poleceń 1 i 2 z sekcji „Mapa myśli”. Po upływie ustalonego czasu wybrane osoby prezentują odpowiedzi, a nauczyciel weryfikuje ich poprawność.
3. Wybrane przez nauczyciela ćwiczenia z sekcji „Sprawdź się” uczniowie wykonują samodzielnie. Warto zwrócić uwagę na zadania ułatwiające interpretację tekstu poetyckiego oraz ćw. 8, za sprawą którego uczniowie powinni dostrzec korespondencję sztuk.

Faza podsumowująca:

1. W podsumowaniu lekcji nauczyciel może postawić pytanie: czy wiersz Marcina Świetlickiego *Baczość!* to wiersz o Was? W pierwszej kolejności uczniowie decydują, czy odpowiedzieć na to pytanie pozytywnie, czy negatywnie. Później dzielą się na dwie grupy, które wymieniają się argumentami. Prowadzący dba o to, by dyskusja miała charakter merytoryczny. Przypomina dyskutantom, że mogą posługiwać się cytatami z wiersza, formułując argumenty.

Praca domowa:

1. Praca domowa z e-materiału.

Materiały pomocnicze:

- Marcin Świetlicki, *Czynny do odwołania*, Wołowiec 2001.
- *Polska, mieszkam w Polsce*, debata z udziałem Marcina Świetlickiego, Ninateka.

Wskazówki metodyczne

- Uczniowie mogą wykorzystać multimedium „Mapa myśli” do przygotowania się do lekcji powtórkowej.

